

Dyschirius impunctipennis

Dyngrävare

Skalbaggar, Jordlöpare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Sårbar (VU)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Dyschirius*, **Art:** *Dyschirius impunctipennis* - dyngrävare Dawson, 1854 **Synonymer:**

Kännetecken

En 4,5–5 mm lång jordlöpare med långsträckt, cylindrisk kroppsform, tydlig "getingmidja" och framben utformade som kraftiga, tornförsedda grävben. Grundfärgen är blanksvart, med svag metallglans. Arten utmärker sig inom släktet genom de djupt fårade täckvingarna. Den är emellertid svårbestämmd och bestämningen bör därför kontrolleras av en specialist.

Utbredning och status

Längs havskusten i Skåne och Halland samt på Öland och Gotland (Fårön och Gotska Sandön). I inlandet (Hornsjön på Öland, Eketräsk på Fårö, Västergötland, Östergötland, Dalsland) är endast mer eller mindre tillfälliga fynd av enstaka exemplar gjorda. Arten har minskat under 1900-talet. Fynd efter 2000 finns från Sandhammarområdet i sydöstra Skåne, Halland och Gotska sandön. Vid Sandhammaren tycks populationen variera starkt från år till år - vissa år är arten talrik, andra år till synes försvunnen. Närmast utanför Sverige förekommer arten längs kusten i Danmark, södra Norge, Baltikum och sydöstra Finland. Arten är utbredd i Europa längs kusterna, samt på enstaka inlandslokaler (t. ex. vid Ladoga), österut till Kazakstan.

Ekologi

Ett rovdjur som lever underjordiskt i kolonier av kortvingen *Bledius fergussoni* i fuktig, hårt packad sand på helt vegetationslösa, flacka sandstränder. I Sverige nästan uteslutande vid havet, gärna i fuktiga dynsänkor en bit från själva stranden eller på sandrevlar vid bäckutlopp. På sjöstränder påträffas arten i Sverige endast tillfälligt. Arten övervintrar som fullbildad och genomgår larvutvecklingen under sommaren. De fullbildade skalbaggarerna påträffas mest under fortplantningstiden på försommaren.

Hot

Främsta hotet mot arten är sannolikt att en ökande badturism medfört ett intensivt slitage på de dynstränder arten är bunden till. Den ständiga omrörningen av sanden har en särskilt negativ inverkan på grävande arter såsom *D. impunctipennis* och strandsandjägaren *Cicindela maritima*.

Åtgärder

Med undantag av Gotska Sandön ligger alla artens nuvarande förekomster i områden som är starkt frekventerade av badturister. Överdrivet markslitage bör därför förhindras genom information till berörda markägare/-nyttjare så att badturismen kanaliseras till mindre känsliga platser. Om starkt hot föreligger mot isolerade lokaler i naturskyddade områden bör beträdandeförbud övervägas.

Litteratur

Lindroth, C. 1986. The *Carabidae*, *Coleoptera* of Fennoscandia and Danmark. Fauna Ent. Scand. 15.
Ljungberg, H. (2004). Skalbaggar i halländska sanddyner och kusthedar. Länsstyrelsen i Hallands län, Enheten för naturvård & miljöövervakning, meddelande 2004:6.

Författare

Håkan Ljungberg 1999. Rev. Håkan Ljungberg 2005, 2015